

Iliia Efimovich Repin: Ivan den grusomme og hans sønn Ivan: 16. november 1581 (1885)

Repin: Ivan den grusomme og hans sønn Ivan, 1885

Dette berømte arbeidet til Repin, «Ivan den Grusomme og hans sønn Ivan» 16. november 1581, ble malt i 1885. Repin begynte å tenke på maleriet så tidlig som i 1881, året for det blodige mordet på Alexander II, da han etter en konsert med Rimskii-Korsakovs *Sweetness of Revenge* begynte å huske forskjellige andre blodige episoder fra russisk historie. Ivan den Grusomes drap på sin egen sønn syntes å være det mest passende påskuddet for å uttrykke kunstnerens avvisning av all vold og blodsutgytelse. Arbeidet med maleriet startet etter at Repin var ferdig med *They Did Not Expect Him* (engelsk tittel, kjenner ikke noe norsk navn). Som modell for tsaren brukte Repin sin venn, kunstneren G.G. Miasoedov, og for sønnen, forfatteren Vsevolod Garshin. Det ferdige maleriet, vist på den trettende utstillingen av Society of the Traveling Exhibitions (engelsk tittel, kjenner ikke noe norsk navn), ble rost av de progressive og kritisert av de konservative. Ivan Kramskoi, Repins lærer, beskrev maleriet i en følelsesmessig uttalelse:

«Det som uttrykkes og ettertrykkelig fremheves er drapets tilfeldige karakter! Dette mest fenomenale aspektet, er ekstremt vanskelig å projisere, oppnås ved hjelp av bare to figurer. Faren har slått sin egen sønn i tinningen med staven! Et øyeblikk, og faren roper ut i skrekk, løper til sønnen og har grepet ham! Han setter seg på huk på gulvet, løfter ham på knærne, og presser fast såret med den ene hånden (men blodet strømmer i et gufs mellom fingerspaltene), og med den andre hånden over midjen presser han ham til brystet og kysser bestemt hodet til denne stakkars sønnen, og han brøler av skrekk i sin hjelpeløse tilstand i. Mens han kaster seg på sønnen og på sitt eget hode, flekker faren den øvre halvdel av ansiktet med blod – et snev av Shakespeares tragikomedie. Dette dyret roper av skrekk – og den søte, dyrebare sønnen, resignert døende, med sine vakre øyne og bemerkelsesverdig attraktive munn, sin tunge pust, sine hjelpeløse hender. Herregud, kunne man raskt, raskt hjelpe! Hvem bryr seg om at på maleriet er det allerede en hel blodpøl på det stedet der sønnens tinning har truffet gulvet; Hvem bryr seg om at det ennå vil være et fullt basseng med blod - det vanlige! En person dødelig såret vil sikkert miste mye blod.

Men hvordan det er malt, Gud, hvordan det er malt! Faktisk, kan du forestille deg en blodpøl som ikke blir lagt merke til, ikke påvirker deg på grunn av farens fryktelige, svært uttrykksfulle sorg og hans høye skrik? Og i hans hender hans sønn, hans sønn som han har myrdet. Og sønnen kan ikke lenger kontrollere pupillen i øyet; han puster tungt, føler sin fars sorg, sin skrekk, sitt skrik, og han, som en baby, ønsker å smile til ham som for å si: «Det er ingenting, far, ikke vær redd . . .»